

GIRA, GIRA, GIRA-SOL

PRIMÀRIA

MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA
VIL·LA JOANA

MU·IBA MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA
VILLA JOANA

Jacint Verdaguer (1845-1902) és un dels poetes catalans més coneguts. La seva obra ha estat traduïda a diversos Idiomes i també musicada. Va néixer a Folgueroles, un poblet a prop de Vic, dintre d'una família pagesa i humil. La seva mare li llegia històries, contes i rondalles mentre el petit Verdaguer escoltava la natura: olorava les flors i identificava el cant dels ocells.

PODEU ESCOLTAR ALGUNS DELS OCELLS QUE VERDAGUER VA INCLOURE EN ELS SEUS POEMES

🔊 [MERLA](#)

🔊 [ORENETA](#)

🔊 [ROSSINYOL](#)

Amb només vint anys va rebre el primer premi als Jocs Florals de Barcelona i va decidir recollir el guardó vestit de pagès amb espadenyes i barretina. Havia nascut el poeta de Catalunya. Verdaguer feia servir un llenguatge ric i precís i les descripcions que feia de l'entorn són delicioses: sempre buscava la millor manera d'enllaçar les paraules i trobava l'adjectiu més adequat per a cada mot. La seva capacitat d'observació era increïble i sentia una gran sensibilitat pels éssers vius. Verdaguer era ple d'humanitat i d'amor.

Jacint Verdaguer observava amb molta cura la natura des que era un nen. S'estimava tot allò que naixia de la terra. Així doncs, va dedicar alguns poemes meravellosos a diferents tipologies de flors. Llegiu alguns fragments d'aquests poemes i intenteu esbrinar de quina d'aquestes flors ens està parlant.

FLOR DE LLI

1

Lo -----
de tan adorar al Sol
n'ha presa la
fesomia.
Tot lo sant dia,
lo segueix amb sa
mirada,
com l'aimador a
l'aimada.
Quan lo veu que
naix a llevant
està rient,
quan veu que mor
a ponent
està plorant
llavors lo dol
del -----
és gran.
[...]

Jacint Verdaguer, «Lo Girasol» dins *Flors de Maria*. TO III. Barcelona: Proa, 2005. Pàg. 1324

AMETLLER

2

Jo et miro
i admiro,
florit -----,
que goses
cobrir-te de roses
pel mes de gener.
Si ve una gelada,
ta blanca florida
quedarà marcida
com herba segada.
Mes tu hauràs florit,
i, a l'Infinit,
devota jardinera,
li has dat la flor
primera.
[...]

Jacint Verdaguer, «Ametller» dins *Brins d'espígol*. TO IV. Barcelona: Proa, 2006. Pàg. 1060

GIRA-SOL

3

[...]
Jo
só
bri
fi
de -----.
Mon tronc
és un jonc;
ma flor,
un robí.
Tinc
cinc
fulles
en la flor,
totes belles
i vermelles
com un cor.

Jacint Verdaguer, «Lli». Dins *Brins d'espígol*. TO IV. Barcelona: Proa, 2006. Pàg. 1093

Una petita ajuda: com ja haureu vist, la primera flor és molt amiga del sol; la segona és blanca i floreix a l'hivern; i la tercera és vermella, fina i té només cinc pètals.

Ara que ja sabeu de quines flors es tracten, us proposem que us convertiu en un gira-sol. Seríeu capaços d'imitar un gira-sol amb el cos? Quins moviments faria un gira-sol si tingués cap, cames i braços? I la veu.. què diria un gira-sol si pogués parlar? Us podeu inspirar a partir de les paraules de Verdaguer i també podeu buscar fotografies de gira-sols per internet. Els quadres del pintor Vicent Van Gogh poden ser molt inspiradors també.

Verdaguer adorava els adjectius. Descrivia amb molt de detall tot allò que els seus ulls observaven. Seríeu capaços de fer una llista de vint adjectius que puguin representar un gira-sol?

De més a més...
Per acabar, us proposem de fer un cal·ligrama dedicat al gira-sol. Podeu observar alguns cal·ligrames fets per Joan Salvat-Papasseit. Segur que en treure-ho algunes idees!

CONTINGUTS ESPECÍFICS PER AL MESTRE

* OBJECTIUS I RELACIONS CURRICULARS

1. Competències bàsiques pròpies de l'àmbit lingüístic

Dimensió comprensió lectora

- Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars en diferents suports i formats.
- Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.

Dimensió literària

- Llegir fragments i obres i conèixer alguns autors i autores significatius de la literatura catalana.

Dimensió plurilingüe i intercultural

- Ser conscient de la pertinença a la comunitat lingüística i cultural catalana, i mostrar interès per l'ús de la llengua catalana.

2. Competències bàsiques pròpies de l'àmbit de coneixement del medi

Dimensió món actual

- Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.
- Analitzar paisatges i ecosistemes tenint en compte els factors socials i naturals que els configuren, per valorar les actuacions que els afecten.

3. Competències bàsiques pròpies de l'àmbit artístic

Dimensió percepció, comprensió i valoració

- Mostrar hàbits de percepció conscient de la realitat visual i sonora de l'entorn natural i cultural.
- Utilitzar elements bàsics dels llenguatges visual, corporal i musical i estratègies per comprendre i apreciar les produccions artístiques.

Dimensió interpretació i producció

- Emprar elements bàsics del llenguatge visual amb tècniques i eines artístiques per expressar-se i comunicar-se.
- Emprar els elements i recursos bàsics del llenguatge escènic, per expressar-se, interpretar i comunicar-se.

* ALTRES POEMES D'INTERÈS

L'ATZAVARA I LA FLOR

La flor
diu a l'atzavara:
-Tu, qui ets?,
no m'agraden ni ta cara
ni tos fets.

Del jardí jo só la reina,
tu el tirà;
si no tens aquí altra feina,
fes-te enllà.-

L'atzavara se retira
de prop seu,
i a la flor, trèmola d'ira,
diu: -Adéu.-

L'atzavara estava entre ella
i el camí,
respectable sentinella
del jardí.

Vils ramades hi entraren,
pobra flor!,
i amb sos peus, ai!, profanaren
son front d'or.

A l'anar-se'n ja sa vida,
fa un sospir:
-Ja que moro, penedida
vull morir.

No seguiu, flors, mon exemple,
que és ben dur;
l'atzavara, de mon temple
fou lo mur.

La ignocència, flors i nines,
és l'edem;
sia el clos verder o espines,
no el trenquem.-

Verdaguer, Jacint «L'atzavara i la flor» dins *Caritat*. TO III. Barcelona: Proa, 2005. Pàg. 301

PRIMAVERA

Que hermosos són los matins,
los matins de primavera;
cada bri porta una flor,
cada flor porta una perla,
cova un amor cada pit,
cada cervell una idea,
s'umple el cel de resplendor
i d'hermosura la terra.

21 de març, 1r de primavera de 1886

Verdaguer, Jacint. «Primavera» dins *Poesia Dispersa*. TO IV. Barcelona: Proa, 2006. Pàg. 167

* ALTRES POEMES D'INTERÈS

A UN LLIRI

Inde alor unde premor.

No
ploris, lliri blanc,
si la rosada et mulla,
si et fan doblar lo front
los besos de la pluja.
De vida hi guanyaràs
lo que hi perdràs de túnica:
demà tindràs de goig
lo que ara tens d'angústia.

No ploris, lliri blanc,
de l'afligit figura;
lo núvol que t'escup
te renta i te perfuma
les llàgrimes que beus
són perles que t'incrusta.

Verdaguer, Jacint «A un lliri» dins *Brins d'espígol*. TO IV. Barcelona, Proa: 2006. Pàg. 1092

MARGARIDA

Ja ve
el mes de juny,
ja el corpus s'acosta
amb ses professons
i altarets de brosta.
De totes les flors
amb que se'ls enjoya,
¿diríeu quina és
la que m'enamora?
No és pas lo marfull
i menys la ridorta,
ni el peu-de-colom,
ni el bec_de_cigonya,
ni l'ull de perdiu,
ni el coixí-de-monja,
ni la flor-del-llaç,
que és tan vanitosa;
és la més humil
la margaridoia.
*Bell és ton regant,
oh, reina del prat.*

Verdaguer, Jacint. «Margarida» dins *Brins d'espígol. Un Jardí Verdaguerià a Folgueroles*. Folgueroles: Amics de Verdaguer, Eumogràfic, 1990. Pàg. 29

* ALTRES POEMES D'INTERÈS

CESSAMÍ

Vespere floret jasminus.

A

l'ombra d'un gessamí,
mirava un matí
l'estel de l'albada;
cada flor era un estel,
i el verda cobrecel
era una estrellada.

Jo mirava més joiós
la del cel blavós,
per entre les branques,
com cercant al Jardiner
que tan alt verger
sembrà de flors blanques.

Un aucell que es desvetllà
les flors espolsà
damunt de ma testa,
i jo deia al gessamí
que em posava a mi
son vestit de festa:

«Si jo fos lo ram florit
que guarneix la nit
amb sa pedreria,
faria ploure mes flors,
com tu, a voliors,
al front de Maria.»

Verdaguer, Jacint «A un lli» dins *Brins d'espígol*. TO IV. Barcelona: Proa, 2006. Pàg. 1092

* BIBLIOGRAFIA

Bernal, M. Carme i Rubio, Carme. *Jacint Verdaguer, l'home que creava mons*. Vic: Eumo editorial, 2002.

Bernal, M. Carme i Rubio, Carme. *Tant de gust... senyor Verdaguer*. Barcelona: Publicacions l'Abadia de Montserrat, 2011.

Rosés, Carme. *Petita història de Jacint Verdaguer*. Barcelona: Editorial Mediterrània, 2017.

Verdaguer, Jacint. *Brins d'espígol*. AV. Sèrie La Damunt. Folgueroles: Verdaguer Edicions, 2002.

Verdaguer, Jacint. *Què diuen els ocells*. AV. Sèrie La Damunt. Folgueroles: Verdaguer Edicions, 2002.

Més recursos bibliogràfics: [Biblioteca de la Fundació Jacint Verdaguer](#)